СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ
НА
СУ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“
ГР. ВЕЛИНГРАД
(2026 – 2030)

Стратегията за развитие на СУ „Васил Левски“ гр. Велинград за периода от 2026 до 2030 година е одобрена от Обществения съвет (Протокол № 30/20.01.2026 г.), приета е с Решение № 2, взето с Протокол № 3/22 01.2026 г. от заседание на Педагогическия съвет и е утвърдена със Заповед № 325/27.01/2026 г. на директора.

Съдържание

I. Въведение 2

1. Увод 2

2. История 3

3. Характеристика на училището 11

II. Анализ на факторите на вътрешната и външната среда 20

1. Анализ и оценка на вътрешната среда (SWOT анализ) 20

2. Анализ на външната среда (PEST анализ) 24

III. Мисия и визия на училището 29

1. Мисия 29

2. Визия 29

IV. Водещи принципи/ценности за развитие на институцията 30

V. Цели 30

1. Главна цел 30

2. Стратегически цели 30

3. Специфични цели за институцията 31

VI. Приоритетни области (в съответствие със ЗПУО) 31

VII. Приложения 32

1. Приложение №1 – план за действие 32

2. Приложение №2 – отчети за всяка учебна година, приети от педагогическия съвет 32

I. Въведение

1. Увод

Настоящата стратегия за развитие на СУ „Васил Левски“ гр. Велинград за периода 2026 – 2030 година очертава в дългосрочен план пътя и насоките за развитие, основните тенденции, цели, задачи и приоритети в дейността на училищната институция, както и ресурсите, с които училището ще постигне нейното изпълнение.

През последните петнадесет години Средно училище „Васил Левски“ – град Велинград последователно провежда политика на модернизиране, внедряване на образователни иновации и устойчиво повишаване на качеството на обучение. В резултат на целенасочените усилия на ръководството и целия педагогически екип, училището се утвърди като една от водещите образователни институции в региона и страната. Отличното представяне на учениците на държавните зрелостни изпити и националните външни оценявания го нарежда сред престижните национални класации и е обективен показател за високата ефективност на учебния процес.

Постигнатите успехи се дължат на ясно формулирана визия за развитие и на последователна управленска политика, основана на единни стандарти в обучението, изграждане и прилагане на устойчиви правила за учебна и поведенческа култура, създаване на сигурна, подкрепяща и мотивираща среда за учениците. Формиран е силен педагогически колектив – професионален, ангажиран, иновативен и подготвен да отговори на динамичните изисквания на съвременния образователен процес.

Важен фактор за възходящото развитие на училището е последователното стратегическо управление. През последните петнадесет години са реализирани три стратегически документа – за периодите 2010–2015, 2016–2020 и 2021–2025. Всеки от тях е допринесъл за модернизирането на учебната среда, за повишаването на образователните резултати и за укрепването на институционалния капацитет. Натрупаният опит в

стратегическото планиране създава стабилна основа за надграждане и развитие в следващия период.

Днес Средно училище „Васил Левски“ се намира в позиция да капитализира постигнатите резултати, да разширява добрите практики и да развива нови направления, съобразени с нуждите на съвременните ученици и очакванията на обществото. Настоящата стратегия има за цел да осигури устойчивост на започнатите процеси, да дефинира нови приоритети и да гарантира, че училището ще продължи да бъде модерна, конкурентна, иновативна и предпочитана образователна институция.

Стратегията е разработена в съответствие с приоритетите и целите на „Стратегическата рамка на развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021–2030)“, утвърдена от Министерството на образованието и науката, и е напълно съобразена с действащата нормативна база. Документът е част от цялостната система за училищно планиране и определя основните направления за развитие на институцията за петгодишния стратегически период, като гарантира последователност, устойчивост и постигане на измерими резултати.

2. История

Отколешна е почитта на населението от Чепинското корито към просветата. Можем да предполагаме, че още през XVII в. тук е имало училище – в това отношение е показателен летописът на поп Методий Драгинов за помюсюлманчването на част от хората в нашия край през 1666 г. А според запазените документи от 1823 г. в с. Каменица има училище. Години по-късно то става първото класно училище в Северозападните Родопи.

Младите хора, завършили основно образование, желаещи и имащи възможност да се учат в по-горни учебни степени, трябва да учат другаде – Пазарджик, Пещера, Пловдив и пр. Това е трудно за родителите им, поради което след Първата световна война се подема идеята за откриване на средно училище в с. Лъжене. На 15 юни 1922 г. с протокол № 29 Лъженското училищно настоятелство в състав: председател Георги Ив. Пандев и членове Димитър

Ст. Масларов, Марин Вачов Дервишов, Михал Кръстев и Тодор Халачев, на основание чл. 148 от Закона за Народното просвещение прави мотивирано искане до Министерството на народното просвещение за откриване на реално училище. Получена е подкрепата и на Общинския съвет. Да съдейства за благоприятното решаване на въпроса е ангажиран Димитър Даскалов от с. Чепино-Баня, член на БЗНС.

Всичко завършва с успех. За директор на новооткритото училище със заповед № 3527 от 29 август 1922 г. е назначен Димитър Христов Димитров, член на управляващия БЗНС. Известно време училището се ръководи от Иван Ачев. Новото учебно заведение се помещава в сградата на основното училище, съборена след земетресението от 3 ноември 1977 г. То просъществува само 2 години и 6 месеца – с предписание № 1038 от 22 май 1925 г. на МНП, въпреки оправданата реакция на училищното настоятелство, Общинския съвет и гражданството, от 15 септември 1925 г. непълната гимназия в Лъжене е закрита.

Реалката е открита отново през учебната 1931/1932 година със заповед № 2999 от 3 септември 1931 г. на министъра на Народното просвещение. Оттогава насам това учебно заведение не спира своята просветителска дейност. В различни години то е било Климатическа гимназия, Смесена гимназия, Политехническа гимназия, Единно средно политехническо училище и Средно общообразователно училище.

От 1931 г. до есента на 1944 г. директор на училището е Петко Захов, в последствие заместен от Радослав Мутафчиев (1944г.-1946г.). По предложение на новия директор през 1945 г. за патрон на гимназията е избран Васил Левски. Мутафчиев ръководи кратко време гимназията, тъй като заминава на работа в БАН като научен сътрудник. Следващи директори са Йордан Янков (1946г.-1958г.), Иван Дивизиев (1950г.-1951г.), Спаска Пеева (1958г.-1977г.), Кирил Велев (1977г.-1992г.), Атанас Фурнаджиев (1992г.-1995г.), Неджат Кехайов (1995г.-1996г.), Мария Янчева (1996г.-2000г.) и сегашният директор Емил Моллов (2000г.-).

Трайни следи и неизбледняващи спомени са оставили сред своите ученици и гражданството учителите Елена Кантарджиева, учителка по френски език, Дафина Главинова, учителка по български език и литература, биоложката Руска Чолева, литераторката Милица Куруданова, математиците Стефан Кадийски, Лиза Миладинова, Иван Тричков, Никола Бояджиев, Иван Цопанов, учител по български език и литература, историчката Йорданка Шанова, физиците Боряна и Александър Мечкуевски, Никола Колев, Върбан Върбанов и Елена Арабаджиева, Жечка Рашкова, учителка по биология, химичките Катерина Ламбова и Милка Хорозова, учителите по руски език Емилия Димитрова и Жечко Жеков, Лиляна Бояджиева, учителка по френски език, Аврам Жерев, учител по български език и литература, философите Марин Нанов и Марин Атанасов, физкултурниците Атанас Ламбов и Любомир Гугалов, учителката по география Екатерина Данчева – неуморната организаторка и ръководителка на всички ученически екскурзии, учителите по практика Никола Хорозов, Анка Кутрянска, Ганчо Сребранов, Мария Хаджиева и др. Заслужават да бъдат споменати имената на началните учители Цвета Коджаманова, Лулчо Ташев, Невена Вълкова и др., прогимназиалните учители Мария и Димитър Бицински, Александър Ив. Масларов, Екатерина Ямакова, Елисавета Кожухарова и пр. И още много, много учители, отдали знанията и вълненията си на възпитаниците на гимназията.

От 1922 г.-1939 г. гимназията се помещава в старата сграда на основното училище в Лъжене. През учебната 1939/1940 година училището се премества в нова сграда.

Тогава сред населението от Чепинско назрява идеята за превръщането на средното реално училище в пълна гимназия. Създаден е акционен комитет, който ръководи и насочва усилията за осъществяването ѝ. Изникват много трудности. Водени от чувство на местен патриотизъм, пещерски големци като братя Кьосеиванови и др. създават различни пречки. Това налага да се действа енергично и по всички линии. Ангажирано е вниманието на просветния министър проф. Богдан Филов, който лично посещава Лъжене, среща се с много граждани, включително и делегация от българи мохамедани, водени от големия

родолюбец Мустафа Шарков. Активно съдействие на чепинското население оказва и софийският митрополит Стефан. Заслужават внимание някои материали от личния архив на Георги Ил. Попов. Това са пет телеграми: три от тях са изпратени на 3 юли 1939 г. до народните представители Стоян Омарчевски, Кръстьо Пастухов и Йордан Тодоров от името на акционния комитет, една телеграма от 1 август 1939 г. до цар Борис III от името на акционния комитет и друга телеграма до царя, подписана от гражданите Котев, Попов, Гугалов, Пирински и Палов като представители на седемдесет родители от Чепинско. В тях се разкрива необходимостта от превръщането на реалката в пълна гимназия и ролята ѝ за националното осъзнаване на потомците на помохамеданчените българи. Тогава, на 2 август същата година, е изпратено и изложение на акционния комитет до българския монарх, в което са изтъкнати следните доводи:

„1. Компактната маса българомохамедани, които нямат достатъчно самосъзнание за своята принадлежност,

2. Допирът, който има чепинското население не само през лятото, а и през останалото време на годината с маса летовници и хора на стопанския живот от всички краища на страната ни,

3. Общият брой на населението в Чепинско, възлизащ на около 30 000 души, от които българомохамедани 10 269 души, без тези от Доспатско и Бабек около 7 000 души,

4. Липсата на материална възможност на това население да издържа децата си в училища вън от Чепинско,

5. Климатично-здравните условия, с които е надарено Чепинско и които трябва да се използват от всички учащи се в страната ни, които имат нужда от тях, за доброто на родината. (Медицинският преглед на 3000 ученици в Чепинско и толкова в София, извършен през тази учебна година, установява, че в Чепинско няма нито едно заболяване от туберкулоза, а в София – 2,97 %.)".

Изложението е подписано от акционния комитет в състав: председател Кр. Панов, директор на банка „Б. кредит", подпредседател Елена Кантарджиева,

председател на женското благотворително дружество, секретар Георги Попов, председател на Популярната банка и членове 1. свещ. Филип Паунов, 2. Иван М. Масларов – търговец, 3. Мустафа Шарков – имам на българомохамеданите, 4. д-р Г. Кронке – лекар на свободна практика, 5. Петър Ив. Денков – търговец, 6. Георги Ст. Масларов – помощник- кмет, 7. Георги Ст. Минков – индустриалец, 8. Борис Г. Бакърджиев – търговец, 9. Моисей Праматаров – председател на читалище „Отец Паисий".

Изглежда, че и монархът не може незабавно да уреди този въпрос, защото на 13 септември 1939 г. от името на акционния комитет неговият секретар Георги Ил. Попов изпраща нова настоятелна телеграма до цар Борис III. Междувременно в тогавашния в. „Чепино" е публикувана статия, която информира населението за дейността на акционния комитет.

В крайна сметка желанието на чепинското население е удовлетворено и от учебната 1939/1940 година лъженската реалка става гимназия с пълен курс на обучение. От 1942 г. училището става климатическа гимназия, която е единствена в страната. През 1949 г. към гимназията се откриват паралелки на Педагогическото училище.

Учителите работят всеотдайно, за да може гимназията да се наложи като водещо учебно заведение в околията. Наред с учебната дейност под ръководството на преподавателите се провеждат разнообразни и съдържателни извънкласни мероприятия. Помнят се ежегодните фестивали на художествената самодейност по случай патронния празник на гимназията – 19 февруари. В дните преди празника на славянската просвета и култура учителите по пеене Петър Кожухаров и Костадин Граченов заедно с училищния хор изнасят в салона на читалище „Отец Паисий" концерти. От 19 февруари 1959 г. редовно се провежда заря проверка в чест на Апостола на свободата.

На 10 април 1958 г. излиза първият брой на печатния вестник „Средношколец" – изключително събитие в живота на гимназията. Учителите Иван Цопанов и Кирил Попов оказват неоценима помощ на ентусиазираните „вестникари".

Учителят по руски език Жечко Жеков с ученици от всички класове всяка година организира вечери на руския език и литература, на руските песни и танци.

През 1949 г.-1950 г. е изградено източното крило на сградата. Построена е и декоративната каменна ограда, която и до днес краси квартала. С помощта на родителския комитет с председатели последователно: Йордан Ушев, Йордан Шулев, Димитър Джурков, Кирил Бояджиев, на стопански начала е изграден южният парк на училището, асфалтиран е северният двор и са оформени алеите на парка. Построени са едно футболно и две баскетболни игрища.

През април 1957 г. е проведена среща между учениците и Елена Вапцарова (майката на Никола Вапцаров).

През учебната 1959/1960 година е въведено производствено обучение. В определен ден от седмицата учениците практикуват в завод „Г. Димитров", завод „Кристал", ДАП, оранжериите. След квалификационен изпит те получават удостоверение за специалност със съответен разряд. Много от завършилите гимназията постъпват на работа в тези предприятия.

Добрите резултати на учителския колектив привличат вниманието на просветните органи от окръжен и национален мащаб. В гимназията се провеждат много национални конференции. Забележителна в това отношение е националната конференция по здравно-етичното възпитание. Не по-малък интерес предизвиква младежката конференция на тема: „Какво сме дали на света", в която участват ученици от девети до единадесети клас.

Изключително дейна като директор на гимназията, Спаска Пеева успява да превърне училището в център за обмяна на опит за цялата страна. Тогавашният министър на образованието Продан Стоянов, спирайки на входа на сградата, казва: „В това училище трябва да се влиза с респект". Гимназията винаги е била най-авторитетното училище в града, защото е постигала изключителни резултати в учебно-възпитателната работа, отличавала се е с богата културно-масова, спортна дейност и художествена самодейност. За

високите резултати през 1972 г. училището е удостоено с орден „Кирил и Методий", I-ва степен.

От класните стаи на старата гимназия излизат изтъкнати хора на науката и изкуството, обществеици, спортисти и др. Сред тях са Вела и Гера Пееви, световноизвестният оперен певец Николай Гяуров, Петър Гугалов (оперен певец), професорите Крум Бояджиев, Боряна Чолева, Павел Янев, Анета Ушева, Иван Масларов, Лиляна Бозова, Васил Фурнаджиев; генералите Атанас Семерджиев, Цаньо Бакалов, Спас Стоименов, Петър Банков, Илия Синапов и Георги Теменлиев; бившите кметове на града Никола Кондев, Георги Шулев (Марко), Филип Филипов, Георги Аврамов, Цветан Дафов и сегашният кмет Иван Лебанов; министрите Танчо Гугалов и Лидия Шулева; народната представителка Валя Цветанова, Заварин Маров, Ангел Даскалов; дипломатите Иван Кюлев, Илия Гешев, Пейо Бозов, Никола Влахов, Атанас Влахов, Димитър Кендеменов, Борис Байлов; литературните творци Аврам Молхов, Ангел Горанов, Иван Коев; изявените спортисти Петър Гугалов, Георги Костадинов, Иван Лебанов, Пейо Благов.

Поради нарасналия брой на учениците и повишените изисквания за качеството на учебната работа през 1981 г. гимназията е преместена в нова сграда и прераства в ЕСПУ.

Начални учители там са Христо Коемджиев, Катерина Жерева, Йорданка Рачева, Босилка Шулева, Мария Алексиева, Елена Алексиева, Мария Делиева, Мария Станчева, Цена Терзиева, Йорданка Ачева, Мария Джамбазова, Йорданка Китова, Елеонора Калайджиева и др. Открива се паралелка, в която се обучават шестгодишни първокласници. Тяхната класна стая е подходящо обзаведена и богато украсена. Направено е спално помещение с малки креватчета, за да могат най-малките ученици да почиват на обяд.

Всички учители от старата гимназия се преместват в новата училищна сграда. Назначени са и нови прогимназиални и гимназиални преподаватели. Тук дълги години преподават учителите: Стефка Видева, Янка Кърпачева, Мария Янчева, Катерина Михайлова, Камен Фурнаджиев, Катя Кърпачева, Николай

Маров, Гинка Марова, Росица Бояджиева, Веска Илкова, Веселина Бръдешкова, Надка Филипова, Антон Шнитер, Радка Попова, Магдалена Пашова, Незабравка Янакова, Мария Левичарова, Тина Калоянова, Лиляна Кузманова, Изабела Рашкова, Невена Анастасова, Йонко Иванов, Иванка Даскалова, Борис Ушев и още, и още, и още...

През 1991 г. в училището пристига Джеймс Удфорд, учител по английски език, доброволец от Британския съвет. По-късно в училището работят последователно доброволците от Корпуса на мира: Тифани Уокър, Хилъри Колтър, Саймън Джемерик, Кендис Лоун и Джонатан Брамър.

През 1992 г. се открива хуманитарна паралелка със засилено изучаване на английски език. Учителите Мария Кутрянска, Таня Захова и Джеймс Удфорд с много труд и ентусиазъм поставят началото на езиковото обучение в общината. Учениците от езиковата паралелка се представят отлично на окръжни олимпиади по английски език, много от тях продължават обучението си в чуждестранни учебни заведения.

През 1993 г. е открит първият компютърен кабинет, оборудван с модерни компютри, където учениците изучават новите информационни технологии. По-късно в училището се включва Интернет.

Създадени са езикови кабинети – по руски, френски и английски език.

От учебната 1994/1995 година е въведено ранно чуждоезиково обучение – учениците в началния курс имат часове по английски език всеки ден. Тези уроци протичат под формата на игра и по този начин децата по-лесно усвояват новите знания.

През 1999 г. в училището е въведена нова програма – „Стъпка по стъпка", която също започва от I клас. Освен държавните образователни изисквания обучението по тази програма включва различни центрове на образование – наука, изкуство и др. Класните стаи са обзаведени по различен начин. Всеки клас изработва своя емблема, с която да се отличава от другите класове. Правят се утринни срещи, в които учениците споделят свои преживявания,

мисли и чувства. Родителите могат да посещават часовете и да се включват в учебно-възпитателния процес.

През 2002 г. в училището е едно от първите в страната, които въвеждат след VIII клас технологичен профил „Предприемачество и бизнес".

В момента в училището има 24 паралелки. В началния курс се провежда ранно чуждоезиково обучение с изучаване на английски език. След VII клас се осъществява прием в паралелки – "Природни науки с интензивно изучаване на английски език" и "Софтуерни и хардуерни науки с интензивно изучаване на английски език". Училището разполага с кабинети по физика, химия, биология, математика, езикови кабинети, кабинет по хуманитарни науки, компютърни кабинети с Интернет, кабинети по музика, изобразително изкуство, два STEAM центъра, два физкултурни салона, фитнес зала и др.

В последните двадесет години училището работи активно по проекти, позволяващи подобряване на материално-техническата база и качеството на учебно-възпитателния процес. През 2004 г. се реализира проект към Социално-инвестиционния фонд за пълен ремонт на училището, като се подмени външната дограма, направи се изцяло нов покрив и се санира сградата.

В периода 2021-2026 година в училището са изградени два съвременни STEAM центъра със специализирани зали за провеждане на уроци в нетрадиционна среда.

3. Характеристика на училището

- *Ученици*

Средно училище „Васил Левски" е общинско училище. Броят на учениците в дневна форма към 26.11.2025 г. е 578 (запазва се относително добър брой ученици през последните три години), разпределени в 24 паралелки. Динамиката на тяхното движение за периода 2015-2016 е отразено на Диаграма 1.

Диаграма 1 - Брой ученици по учебни години

В училището е създадена добра система на организация на всички видове дейности, съгласуваност и отчетност на резултатите. Правилното планиране на образователната дейност, умелото ѝ осъществяване и контрол допринасят за усъвършенстване качеството на организацията и провеждането на обучение в училище.

- *Паралелки*

Училището притежава капацитет за обучение на 30 до 32 паралелки. Към настоящия момент броят им е 24, от тях 8 паралелки в начален етап на образование, 6 паралелки в прогимназиален етап, 6 паралелки в първи гимназиален етап и 4 паралелки във втори гимназиален етап. В гимназиалния етап на обучение паралелките са профилирани, 1 паралелка „Хуманитарни науки с интензивно изучаване на английски език“ , 5 паралелки с профил „Софтуерни и хардуерни науки с интензивно изучаване на английски език“, 4 паралелки „Природни науки с интензивно изучаване на английски език.

Средният брой на учениците в една паралелка е 23. Паралелките с ученици над максималния брой са 8а, 8б, 9а, 9б, 10а, 10б, 11б. Най-малък брой ученици има в 12а – 20 ученици. Тенденцията за последните 5 години е: плавно покачване на пълняемостта на паралелките, видно от Диаграма 2.

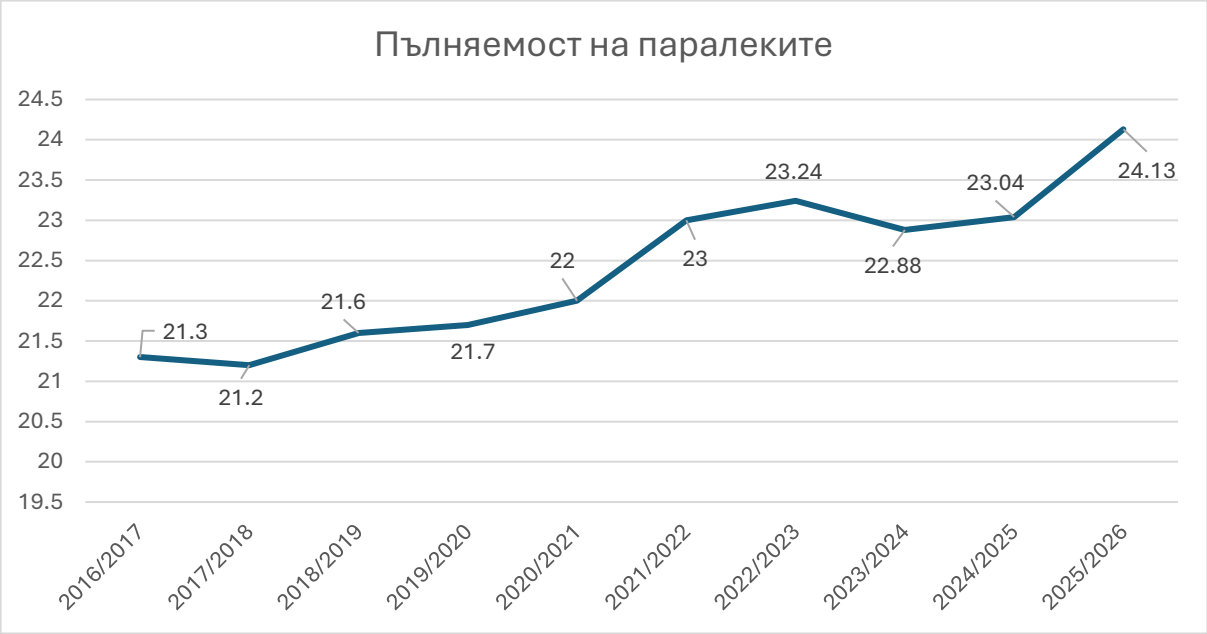

Диаграма 2 - Пълняемост на паралелките

Графиката показва повишаване на интереса към профилираните паралелки на СУ „Васил Левски“.

- *Педагогически специалисти и обслужващ персонал*

В СУ „ Васил Левски” работят 55 педагогически специалисти, включително директор и двама заместник-директори по учебната дейност, един заместник-директор по административно-стопанската дейност и 12 работници помощно-обслужващ персонал. Дванадесет от учителите са с образователна квалификационна степен бакалавър, останалите - с ОКС магистър. Разпределението на учителите, придобили професионална

квалификационна степен (ПКС), е дадено в таблицата:

ПКС	I	II	III	IV	V	БЕЗ ПКС
Брой учители	3	8	6	8	18	12

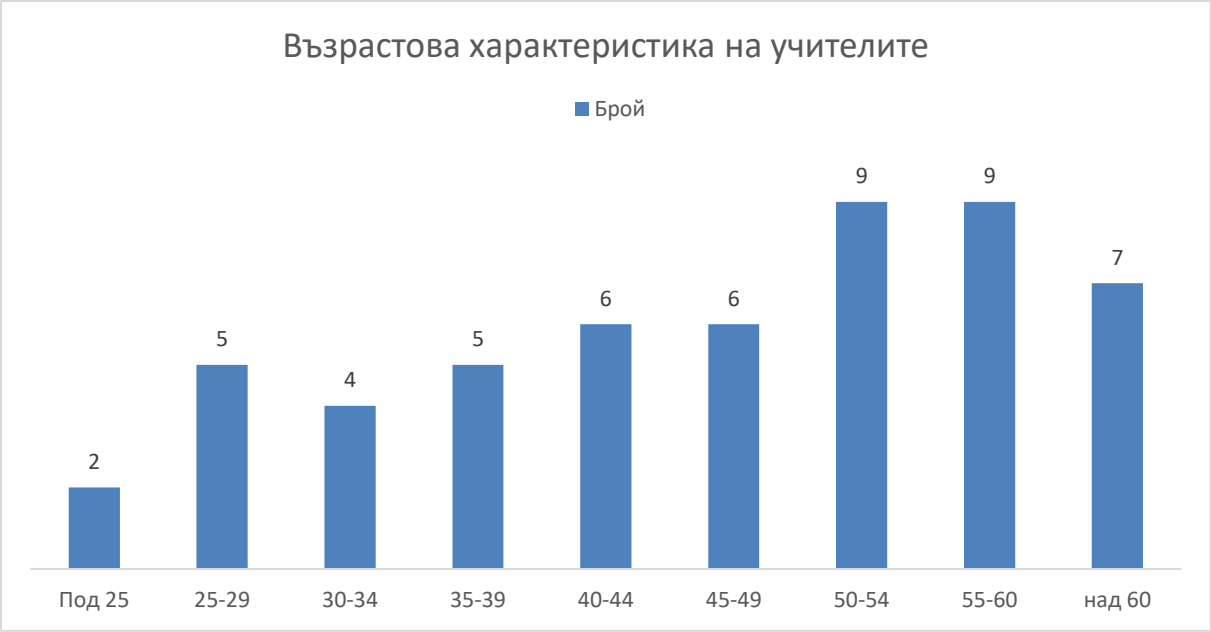

Диаграма 4 - Възрастова характеристика

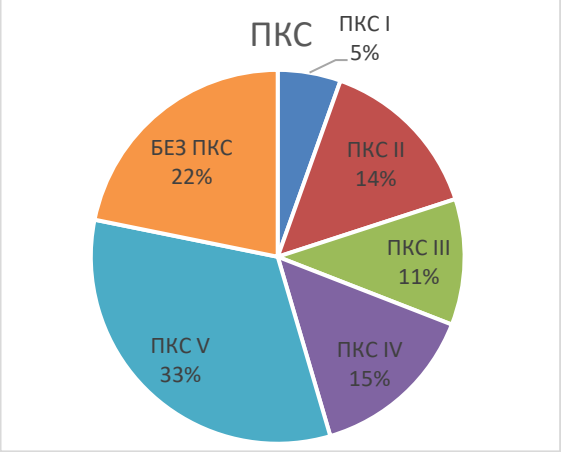

Диаграма 3 – ОКС и ПКС

- *Резултати от НВО и ДЗИ*

- НВО 4 клас

Резултатите от Националните външни оценявания по БЕЛ и математика в IV клас са над средната стойност за област Пазарджик и страната.

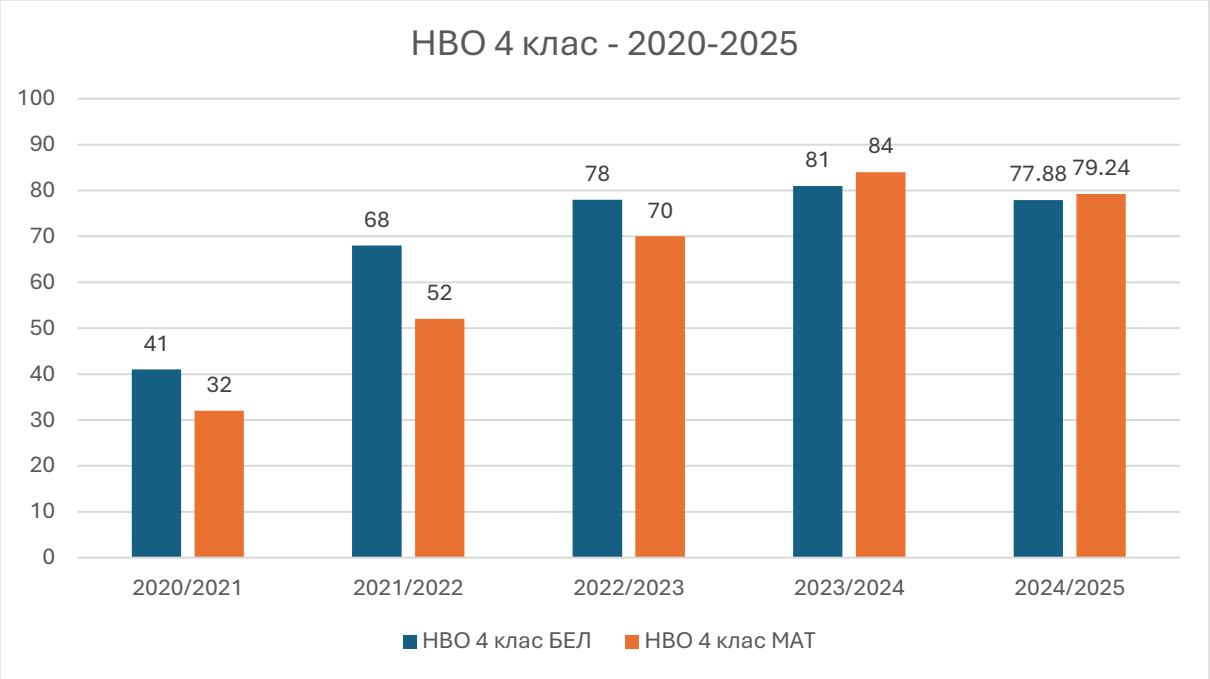

Диаграма 5 - НВО 4 клас 2020-2025

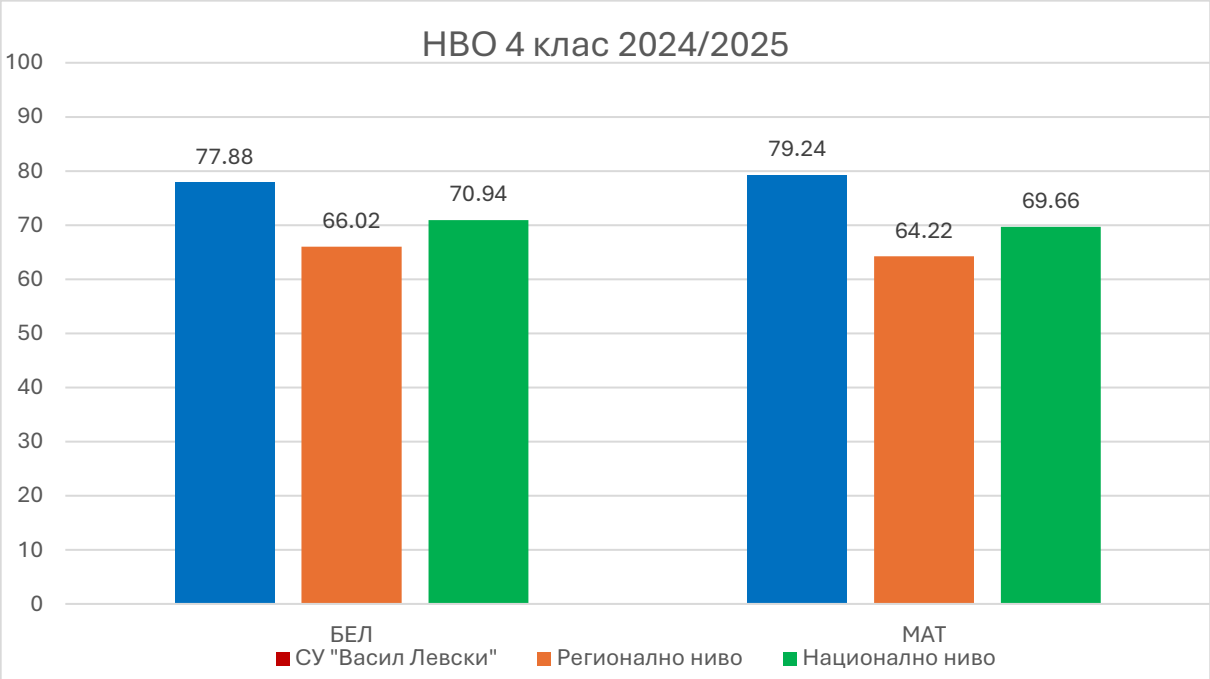

Диаграма 6 - НОВ 4 клас 2024/2025

- НВО 7 клас

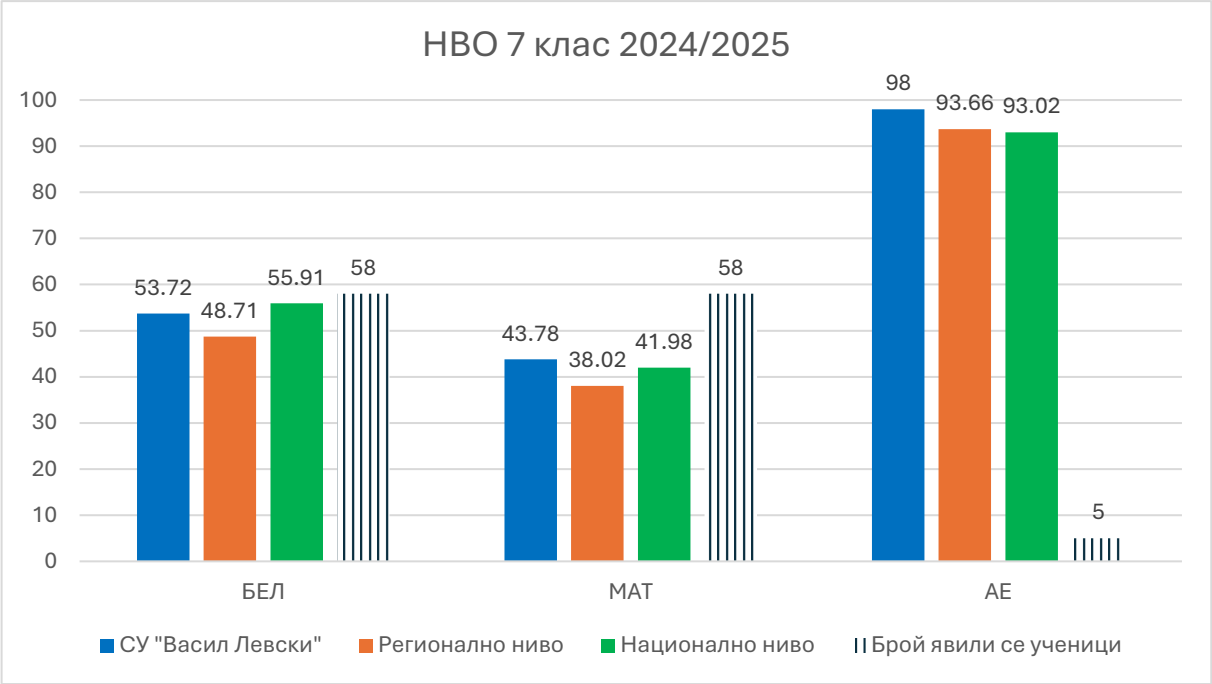

Диаграма 7 - НВО 7 клас 2024/2025

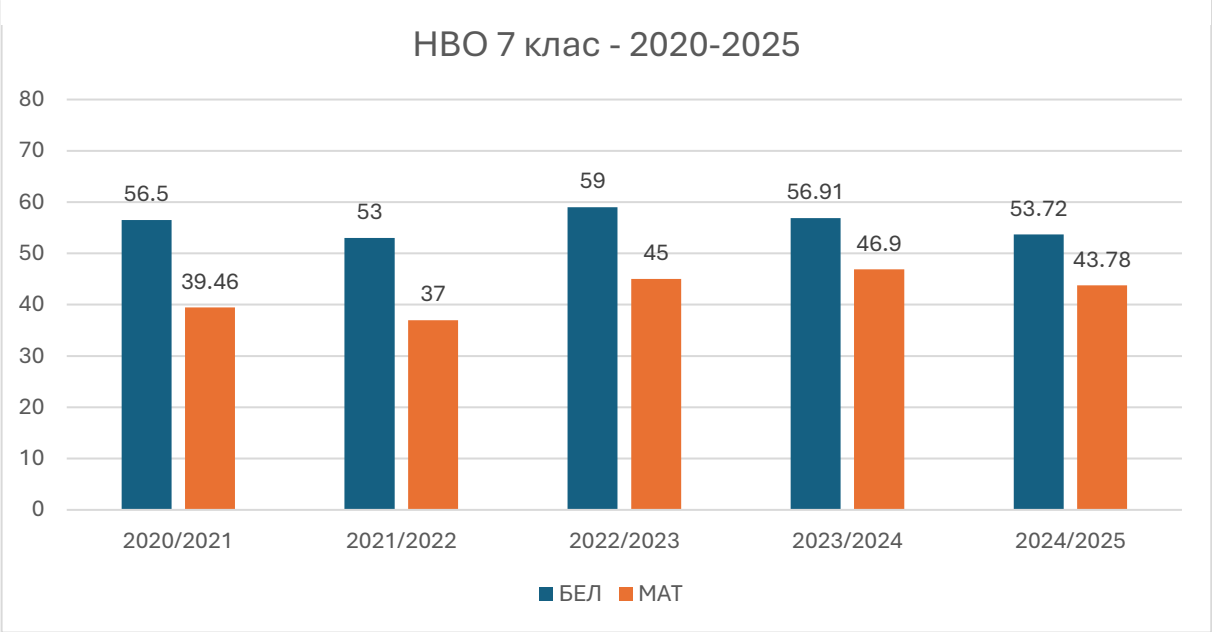

Диаграма 8 - НВО 7 клас 2020-2025

Резултатите от Националните външни оценявания по БЕЛ и математика в VII клас са над средната стойност за област Пазарджик и страната.

- НВО 10 клас

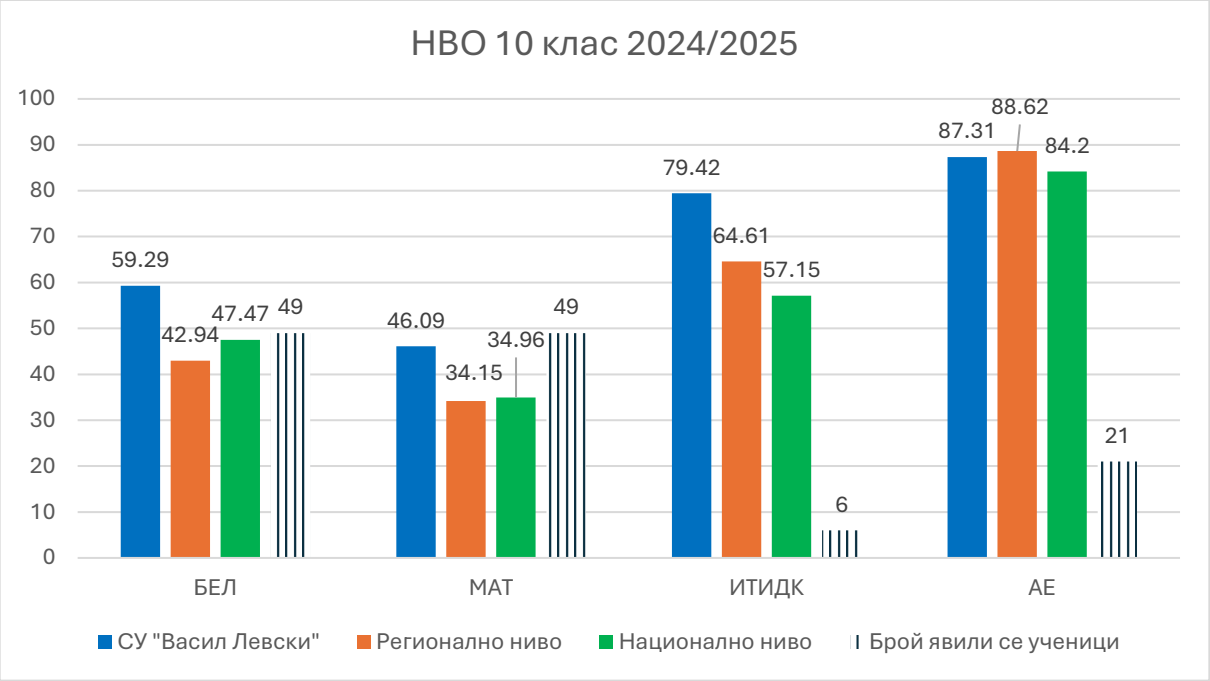

Диаграма 10 - НВО 10 клас 2024/2025

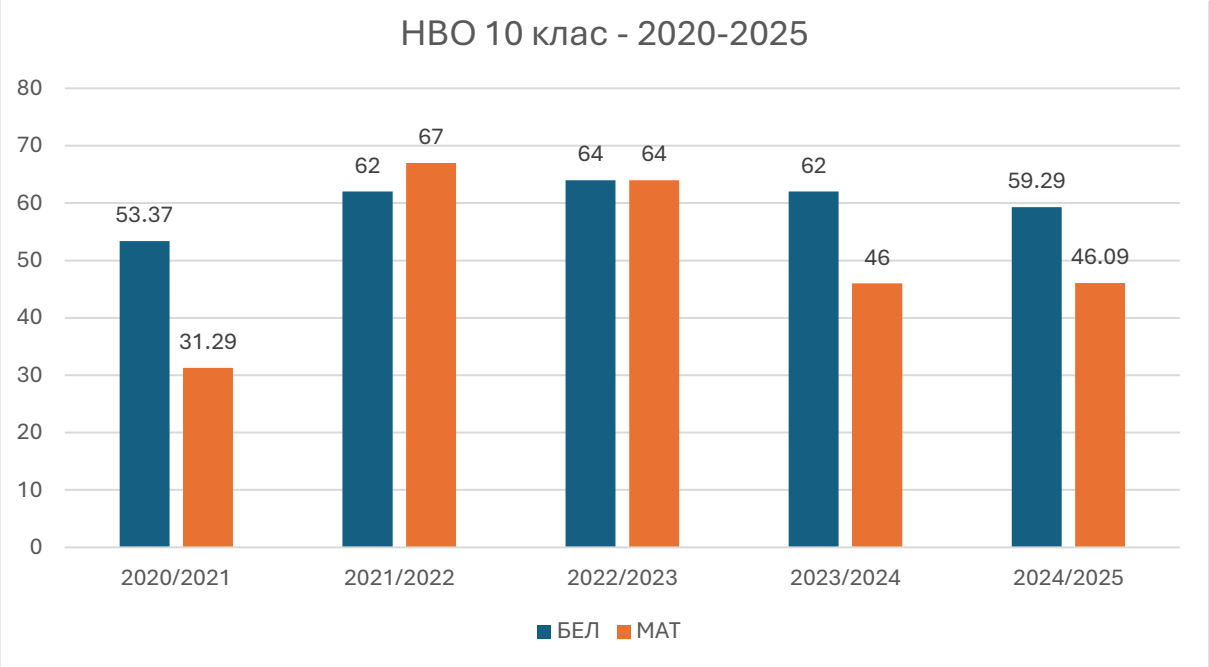

Диаграма 9 - НВО 10 клас 2020-2025

Резултатите от Националните външни оценявания по БЕЛ и математика в X клас са над средната стойност за област Пазарджик и страната.

- ДЗИ

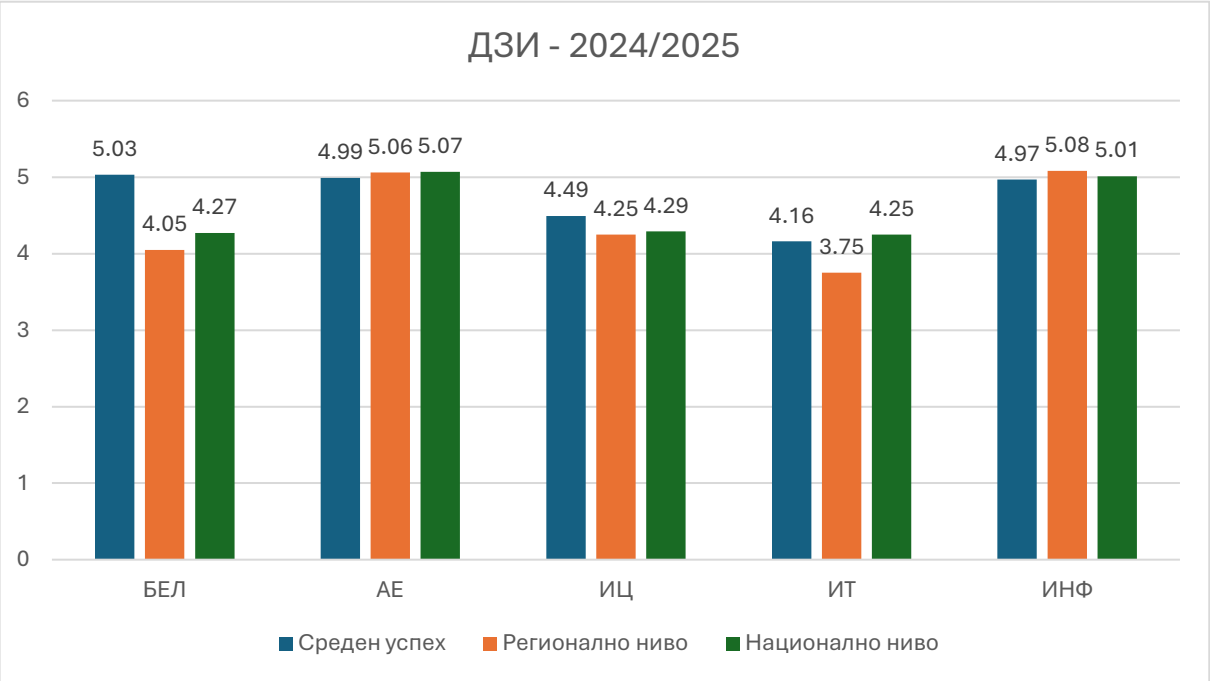

Диаграма 12 - ДЗИ 2024/2025

Диаграма 11 - ДЗИ брой ученици по предмети 2024/2025

Анализът на резултатите от всички външни оценявания, в това число и ДЗИ доказва, че е налице устойчива тенденция към подобряване на образователните резултати, което е показател за подобряване на образователния процес в училище. Приоритет в дейността на училището е

повишаване качеството на образование по всички учебни предмети и постигане на добри резултати на НВО в IV, VII, X клас и ДЗИ.

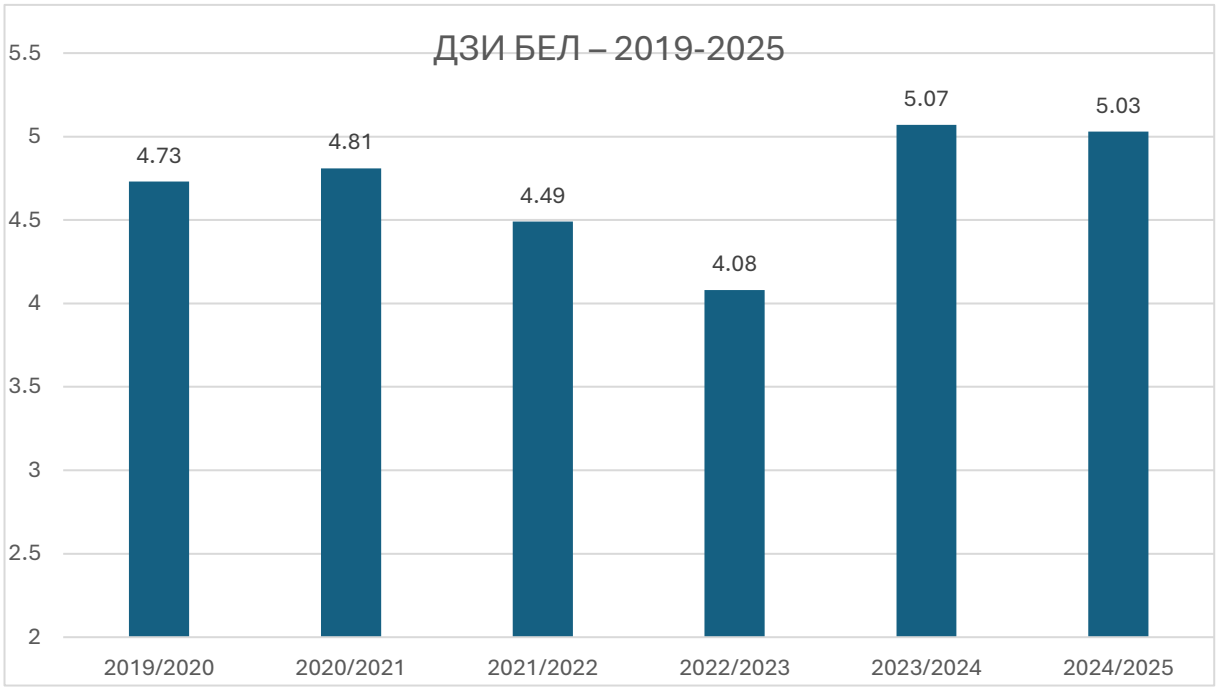

Диаграма 13 - ДЗИ БЕЛ 2019-2025

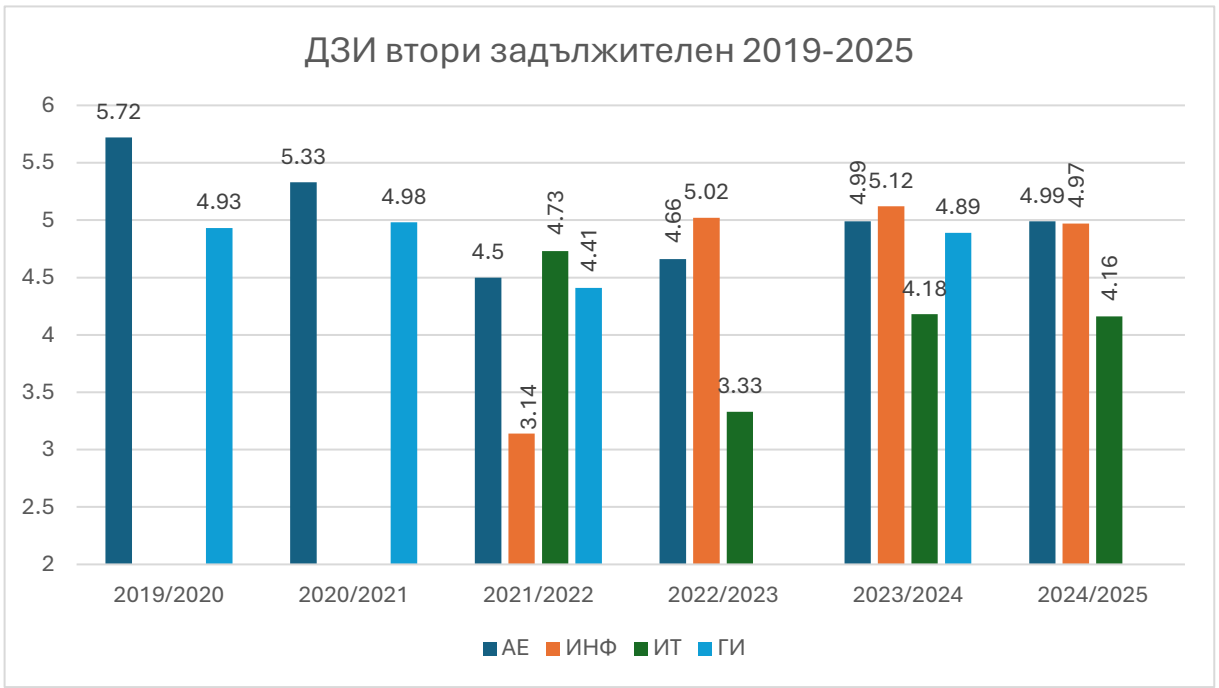

Диаграма 14 - ДЗИ втори задължителен 2019-2025

II. Анализ на факторите на вътрешната и външната среда

1. Анализ и оценка на вътрешната среда (SWOT анализ)

Целта на SWOT анализа (силни страни, слаби страни, възможности и заплахи) е да се определи реалното състояние на училището, като се анализират вътрешните фактори, които подпомагат или затрудняват неговото развитие, както и външните условия, които създават предпоставки или рискове за бъдещото му функциониране.

СИЛНИ СТРАНИ			
Показател	**Значимост**	**Оценка**	**Тегло**
Висок обществен престиж на училището	3.00	4.29	12.86
Активно и успешно участие в национални и европейски проекти	2.86	4.50	12.86
Резултати от НВО и ДЗИ – над средното ниво за региона и страната	2.79	4.29	11.94
Квалифициран, мотивиран и сплотен педагогически екип	2.79	4.00	11.14
Добре организирана, сигурна учебна среда	3.00	4.21	12.64
Модерна и добре оборудвана учебна база (два STEM центъра)	3.00	4.50	13.50
Иновативни методи на преподаване	2.93	3.93	11.51
Фокус върху чуждоезиковото обучение	2.71	4.00	10.86
Качествено образование	3.00	4.57	13.71
Училищно радио и телевизия	2.64	4.79	12.65
Добър управленски екип	3.00	4.79	14.36
Добро взаимодействие с родители	2.86	3.86	11.02
		Средно тегло:	**12.42**
СЛАБИ СТРАНИ			
Показател	**Значимост**	**Оценка**	**Тегло**
Ограничени възможности за обща и допълнителна подкрепа	2.36	3.00	7.07
Ниско заплащане	2.21	3.00	6.64
Затруднена комуникация между ученици, учители и родители	2.21	3.21	7.12
Неравномерно обновена материална база и недостатъчно дигитално и специализирано оборудване в част от класните стаи	2.21	3.00	6.64

Недостатъчни умения за справяне с ниската мотивация за учене.	2.21	3.14	6.96
Голям брой извинени отсъствия, както и отсъствия по неуважителни причини на ученици в гимназиален етап.	2.29	3.57	8.16
Прилагане на неефективни, традиционни методи на обучение при част от учителите	2.07	3.14	6.51
Недостатъчна видимост и споделяне на добрите практики в училище.	2.07	3.29	6.81
Недостатъчно ефективна превенция и контрол при рисково поведение на учениците.2	2.36	3.21	7.58
		Средно тегло:	**7.05**

ВЪЗМОЖНОСТИ

Показател	Значимост	Оценка	Тегло
Изграждане на система за превенция на агресията и противообществените прояви	2.79	3.57	9.95
Разширяване на възможностите за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа	2.36	3.43	8.08
Разширяване на обхвата на извън класните дейности	2.36	3.21	7.58
Възможност за професионално обучение	2.43	3.14	7.63
Профилиране на обучението според интересите на учениците	2.79	3.86	10.74
Развитие и разширяване на STEAM обучение.	2.50	4.00	10.00
Използване на AI и дигитализация в образованието	2.57	3.43	8.82
Повишаване на мотивацията и квалификацията на учителите според индивидуалните потребности	2.64	3.57	9.44
Подобряване на материалната база	2.64	3.57	9.44
Разширяване на комуникацията и партньорството с родителите	2.21	3.21	7.12
Повишаване качеството на образователния продукт	2.86	4.21	12.04
Стимулиране на дарителската дейност	1.86	2.43	4.51
Разширяване на чуждоезиковото обучение	2.57	3.57	9.18
Разширяване на участието на училището в национални, европейски и международни проекти	2.93	3.79	11.09
Разширяване на партньорствата с университети, IT компании, местен бизнес и външни организации.	2.71	3.14	8.53
Развитие на екологичното и гражданското образование	2.36	3.00	7.07
Повишаване на разпознаваемостта на училището чрез събития и ученически изяви	2.71	3.93	10.66
		Средно тегло:	**8.93**

ЗАПЛАХИ

Показател	Значимост	Оценка	Тегло
Риск от професионално прегаряне	2.71	4.14	11.24

Зависимост от дигитални устройства и социални мрежи, водеща до разсейване и кибер рискове	2.79	4.21	11.74
Демографски проблеми и миграция	2.79	3.57	9.95
Риск от нелоялна конкуренция	2.29	3.21	7.35
Негативно отношение към училището и липса на мотиви за учене	2.36	3.36	7.91
Риск от засилване на отрицателните влияния на обкръжаващата среда върху учениците – агресия, зависимости и др.	2.71	3.86	10.47
Намаляване на заинтересоваността на родителите към случващото се в училище	2.64	4.00	10.57
Нисък социален статус и недостатъчен авторитет на българския учител	2.43	3.50	8.50
Риск от недостиг на педагогически и ръководни кадри.	2.14	2.93	6.28
Средно тегло:			**9.33**

Оценката от проведения SWOT анализ показва ясно изразено превъзходство на силните страни и възможностите спрямо слабостите и заплахите. Средните теглови стойности потвърждават това съотношение: силни страни – 12.42, възможности – 8.93, при значително по-ниски стойности за слабости – 7.05 и заплахи – 9.33. Това позиционира училището в зона, характерна за лидерска (агресивна) стратегия, при която институцията разполага с достатъчно вътрешни ресурси и външни перспективи, за да надгражда активно, да расте и да следва политика на развитие, а не на оцеляване.

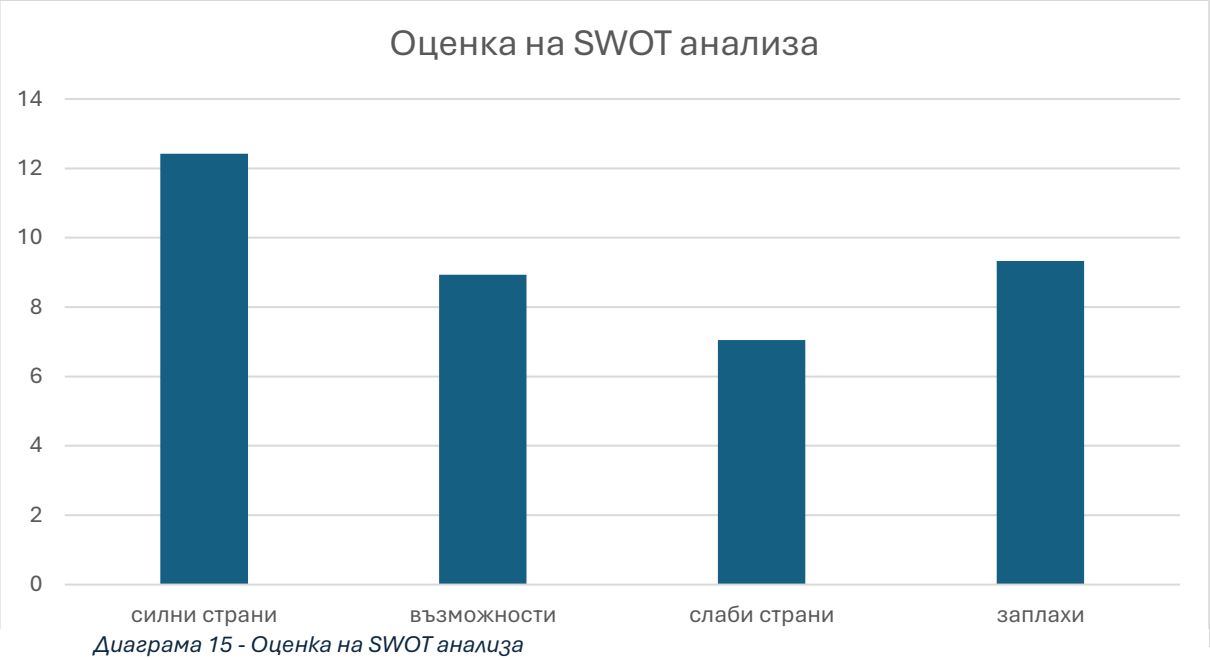

Диаграма 15 - Оценка на SWOT анализа

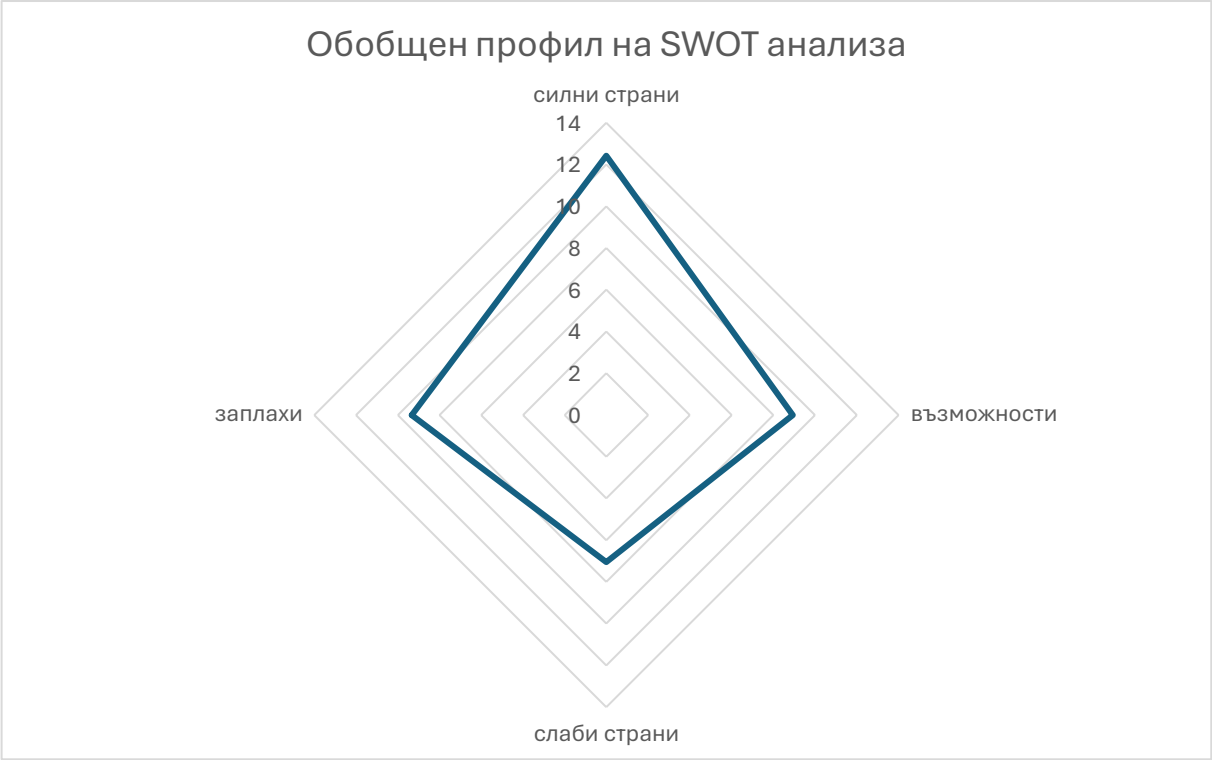

Диаграма 16 - Обобщен профил на SWOT анализа

Силните страни са категорично доминиращи — стабилен обществен престиж, високи образователни резултати, модерна среда, два STEM центъра, мотивиран педагогически екип, участие в проекти, добър управленски модел и ефективно взаимодействие с родителите. Това показва работеща вътрешна структура и високо ниво на организационна зрялост.

Възможностите също са оценени високо и показват значителен потенциал за развитие — разширяване на подкрепата за ученици, профилиране на обучението според интереси, STEAM и AI интеграция, нови партньорства с университети, IT компании и бизнес, разширена проектна дейност и укрепване на комуникацията с родителите. Този резултат показва, че училището се намира в среда, която позволява растеж и стратегическо разширяване.

Слабостите и заплахите са отчетливи, но не доминиращи. Основните предизвикателства са свързани с нуждата от допълнителна подкрепа за учениците, неравномерна материална база, отсъствията и рисковото поведенческо поведение, комуникационни пропуски и традиционни подходи при част от преподавателите. Заплахите засягат предимно външни фактори –

професионално прегаряне, дигитални зависимости, демографски тенденции, конкуренция, нисък статус на учителя и риск от недостиг на кадри.

Оценката от фокус групата от преподаватели, участвали доброволно в анализа, потвърждава устойчивото положително развитие на училището и високата степен на доверие в неговия капацитет. Резултатите ясно насочват към запазване и разширяване на стратегическите линии в профилираното обучение (природни науки, софтуерни и хардуерни науки и хуманитарни науки), прилагане на иновативни подходи, модернизация на учебния процес и последователно внедряване на STEM и дигитално обучение.

2. Анализ на външната среда (PEST анализ)

Училището функционира като отворена система, чието развитие е в пряка зависимост от националните и европейските политики в областта на образованието, социално-икономическите процеси и динамиката на технологичния напредък. През последните години образователната система е обект на последователни реформи, насочени към повишаване качеството на образованието, въвеждане на компетентностен и личностно ориентиран подход и изграждане на умения, необходими за успешна реализация на учениците в съвременното общество и на пазара на труда.

Нормативната рамка, регламентирана от Закона за предучилищното и училищното образование, и подзаконовите нормативни актове поставят изисквания за стратегическо планиране, отчетност и устойчиво развитие на образователните институции. Образованието все по-ясно се утвърждава като стратегически национален приоритет, а училищата се насърчават да прилагат иновативни педагогически модели, включително STEM/STEAM обучение, проектно-базирано и интердисциплинарно обучение, както и ефективно използване на информационните и комуникационните технологии.

Развитието на икономиката и трансформацията на пазара на труда оказват пряко влияние върху образователните политики и професионалната ориентация на учениците. Все по-голямо значение придобиват дигиталните, технологичните и аналитичните умения, докато традиционните форми на

нискоквалифициран труд постепенно губят своята роля. Това води до засилен интерес към обучението по компютърни науки, програмиране и инженерни дисциплини, както и към усвояването на ключови компетентности, необходими за адаптация в условията на бързо променяща се икономическа среда.

Икономическата нестабилност и социалните неравенства продължават да оказват негативно влияние върху част от семействата и учениците. За определени рискови групи осигуряването на равен достъп до качествено образование остава предизвикателство, включително по отношение на достъпа до дигитални устройства, интернет и подкрепяща образователна среда. Това налага прилагането на целенасочени политики за приобщаване, подкрепа и превенция на риска от отпадане от образователната система.

Технологичното развитие и дигиталната трансформация оказват все по-силно въздействие върху образователния процес. Наред с широкото навлизане на облачни платформи, електронни ресурси и дигитално управление, през последните години се наблюдава и активно използване на инструменти с изкуствен интелект. Използването на AI създава нови възможности за персонализирано обучение и повишаване ефективността на образователния процес, но същевременно поставя предизвикателства, свързани с етичното му използване, формирането на критично мислене и необходимостта от адаптиране на методите за преподаване и оценяване.

В този контекст при анализа на външната среда е приложен PEST анализ, който отчита влиянието на политическите, икономическите, социалните и технологичните фактори върху развитието на училището. Анализът служи като основа за формулиране на реалистични стратегически цели и приоритети, съобразени с динамиката на съвременната образователна среда и потребностите на учениците.

Среда	Въпроси, засягащи развитието на училището		
	Тенденции	**Причини**	**Последствия**
Политическа	• Образованието се превръща в национален приоритет • Прилагане на европейските политики в областта на образованието и въвеждане на STEM обучение • Непрозрачност при провеждането на конкурсите при кандидатстването по проекти • Тромава и неустойчива нормативна уредба	• Нарастващата роля на образованието в реализацията на трудовия пазар • Нови тенденции на трудовия пазар • Тревожни тенденции в професионалната реализация на младото поколение • Разделение на училищата по политически признак • Стремеж да се регламентират и нормират голям брой дейности	• Изменения на ЗПУО. • Неравнопоставеност на училищата, демотивация. • Внедряване на иновации на базата на ИКТ • Ново отношение към ученика и учителя • Въвеждане на вътрешно и външно оценяване • Нова образователна структура • Затрудняване на дейностите в училище поради огромната нормативна уредба • бюрокрация
Икономическа	• Нестабилна/нераб отеща икономика. • Социални неравенства – ниски доходи на семействата, безработни родители. • По-голяма финансова самостоятелност на училищата • Повишаване на работните заплати на учителите • Повишени изисквания към кадрите на пазара на труда	• Недоразвит преход към пазарно стопанство • Неадекватен трудов пазар • Постигане на по-добра гъвкавост във финансовото управление на училището • Стимулиране интереса към учителската професия • Възникване на нови професии • По-голяма компетентност на работниците и служителите	• Свиване на разходната част от бюджета на училището, рестриктивен бюджет • Отпадане на ученици • Недостатъчна материална осигуреност на ученика • Повишаване на мотивацията на учителите • По-добра професионална квалификация

Социална	• Влошаване на демографските показатели • За родителите образованието на децата им не е водеща ценност. • Отрицателно влияние на средата върху възпитанието на учениците и мотивите за учене • Елементи на дискриминация • Стремеж за подобряване влиянието на средата върху възпитанието на учениците и мотивите за учене.	• Влошено качество на живота и предпочитания за мигриране в чужбина • Неефективна социална политика за хората в неравностойно положение • Липса на мотиви в семейството за потребност от образование • Обществена търпимост към отрицателните явления в обществото и престъпността • Нарастване на социалните различия	• Намаляване на броя на учениците • Нарастване на социалните различия между учениците • Миграционни процеси • Влошени показатели на възпитателната дейност в училище • Ниски мотиви за учене • Негативно отношение към училището • Прояви на агресия и нетолерантност
Технологична	• Подобряване на технологичното обезпечаване на образованието • Дигитализация на училището • Подобряване на интернет достъпа • Промяна във визията и съдържанието на педагогическите технологии • Ориентиране към STEM обучение • Навлизане на изкуствен интелект (AI) в образованието	• Постигане на по-голяма адекватност във внедряването на технологиите • Улесняване на достъпа до информация • Постигане на по-добро управление на системата на образованието • Постигане на по-високо ниво на дигиталните компетентности на учениците • Необходимост от реформи в учебния процес, приспособяването му към новите реалности	• Много добра материална база, създаваща условия за повишаване на ефективността на обучението • По-добра информираност на ученици и учители • Преодоляване на консерватизма в образованието • Постигане на ново качество на образователния процес на основата на иновационното мислене • Липса на изградени умения за етично и отговорно използване на инструменти с изкуствен интелект от страна на част от учениците • Необходимост от формиране на дигитална и AI грамотност у учителите и учениците

Изводи от анализа на външната среда:

Анализът на външната среда показва устойчива тенденция към засилване ролята на образованието като стратегически национален и европейски приоритет. Нормативната рамка, регламентирана от Закона за предучилищното и училищното образование, и националните стратегически документи за развитие на образованието (2021–2030) насочват образователните институции към повишаване качеството на образователния процес, изграждане на ключови компетентности и осигуряване на условия за успешна личностна и професионална реализация на учениците. Налице е положителна промяна по отношение на инвестициите в образователната среда и в социалния статус на педагогическите специалисти.

Икономическата среда остава динамична и несигурна, като пазарът на труда се характеризира с бързи промени и нарастващи изисквания към квалификацията на работната сила. Липсата на ясно прогнозируеми потребности от кадри в отделни икономически сектори затруднява професионалната ориентация на учениците и налага училището да постави акцент върху формирането на универсални, приложими и преносими умения, включително дигитални и технологични компетентности.

Социалната среда продължава да бъде предизвикателство за образователната система. Демографската криза, миграционните процеси и задълбочаващите се социални неравенства влияят негативно върху броя на учениците и върху образователните нагласи. Социалните различия създават предпоставки за затруднения във взаимоотношенията между учениците, повишен риск от прояви на тормоз, агресия и отпадане от образователната система, което налага прилагането на целенасочени политики за приобщаване и подкрепа.

Технологичното развитие оказва все по-силно въздействие върху образователната среда. Наред с активното навлизане на информационните и комуникационните технологии и възможностите за обучение в дигитална

среда, изкуственият интелект се утвърждава като значим фактор, който променя начина на учене, преподаване и оценяване. Това създава както възможности за персонализирано и ефективно обучение, така и рискове, свързани с неетично или неосъзнато използване на AI, което изисква ясно регламентирани правила и целенасочена подготовка на учениците и педагогическите специалисти.

Външната среда оказва все по-осезаемо влияние върху развитието на училищното образование. Очертава се устойчива тенденция към трансформация на образователната система от традиционен към социално адаптиран, технологично ориентиран и компетентностно насочен модел. Това изисква училището да развива гъвкава, иновативна и приобщаваща стратегия, съобразена с динамиката на външната среда и реалните потребности на учениците и обществото.

III. Мисия и визия на училището

1. Мисия

Мисията на СУ „Васил Левски“ – Велинград **е да осигурява качествено, достъпно и приобщаващо образование за учениците** от I до XII клас в съответствие с държавните образователни стандарти и приоритетите на националната и европейската образователна политика, насочено към успешната им личностна, професионална и гражданска реализация.

2. Визия

Визията на СУ „Васил Левски“ – Велинград се основава на утвърдените традиции и постигнатите резултати на училището като водещо средно училище с дългогодишна история и доказан принос в образованието.

Нашата ВИЗИЯ е: **СУ „ Васил Левски” Велинград - Училище с традиции и бъдеще!**

IV. Водещи принципи/ценности за развитие на институцията

- *Целенасочено съчетаване на утвърдените традиции с образователни иновации и технологии.*
- *Възпитаване на ценности и добродетели – предпоставка за добър житейски старт и превенция срещу негативните явления в живота.*
- *Подкрепа за нуждаещите се ученици за постигане целите на образователния процес в училището.*
- *Развитие на индивидуалните способности и умения на учениците, стимулиране на творческата активност и креативното мислене.*
- *Равнопоставено партньорство и сътрудничество между основните партньори в училищната общност – ученици, учители и родители за подпомагане на училищната дейност.*
- *Прозрачност в управлението на институцията и разходването на публичните средства.*

V. Цели

1. Главна цел

Формиране на креативни, социално отговорни и пълноценно интегрирани в обществото личности.

2. Стратегически цели

- *Създаване на съответстваща на съвременните тенденции среда за обучение, възпитание и подкрепа.*
- *Изграждане на мотивирана училищна общност – споделяща ценности и визия за формиране на образовани и креативни личности, с активна гражданска позиция и отговорно поведение и отношение към обществените процеси.*

- *Подобряване и развитие на дигиталните умения – еднакво важни както за учителите, така и за учениците на 21-ви век.*

3. Специфични цели за институцията

- *Повишаване на резултатите от обучението на учениците и ориентация към придобиване на ключови компетентности.*
- *Ефективно включване на учениците в образователния процес и подкрепа за личностното им развитие.*
- *Изграждане и поддържане на училищна организационна култура чрез институционални политики в подкрепа на образованието за устойчиво развитие.*
- *Повишаване/разширяване на професионалната компетентност и квалификация на педагогическите специалисти.*
- *Взаимодействия с родители, институции и структури за подпомагане дейността на училището.*

VI. Приоритетни области (в съответствие със ЗПУО)

- *Качество на образованието и мерки за неговото повишаване*
- *Патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности на децата и учениците*
- *Осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности*
- *Гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование*
- *Механизъм за съвместна работа с институциите по обхващане и включване в системата на предучилищното и училищното образование на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст*
- *Предоставяне на равни възможности за обучение и/или възпитание*
- *Приобщаване на деца и ученици*
- *Противодействие на тормоза и насилието*

- *Превенция на риск от ранно отпадане от системата на предучилищното и училищното образование*

VII. Приложения

1. Приложение №1 – план за действие
2. Приложение №2 – отчети за всяка учебна година, приети от педагогическия съвет